

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6To/2/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120011711
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emil Dubňanský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8120011711.5

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Dubňanského a sudcov JUDr. Petra Farkaša a JUDr. Jaroslava Bugela na verejnom zasadnutí konanom dňa 02. júla 2024 v trestnej veci obž. A. B. pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. h/ Tr. zákona, o odvolaní obžalovaného a splnomocnenca poškodených proti rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 41T/88/2020 zo dňa 26. júna 2023, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. poriadku z a m i e t a odvolania obžalovaného A. B. a splnomocnenca poškodených JUDr. Vladimíra Mačíka.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 41T/88/2020 zo dňa 26. júna 2023 bol obžalovaný A. B. uznaný za vinného zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. h/ Tr. zákona, na tom skutkovom základe, že

dňa 09.04.2019 v čase okolo 14.00 hod. na stavbe rekonštruovaného rodinného domu v C. D. E. F. G. XXXX/X na parcele KNC č. 2370 v k.ú. C., ako osoba poverená majiteľkou rodinného domu H. B. B. na organizovanie a zabezpečovanie rekonštrukčných prác v dome, kedy sprevádzal pri obhliadke staveniska, za účelom dodávky elektroinštalačných prác, poškodeného C. B., došlo za presne nezistených okolností k uvoľneniu nedostatočného dreveného prekrytia stavebného otvoru určeného na vybudovanie schodiska o rozmeroch 0,82 x 4 metre, umiestneného v podlahe na prvom poschodí stavby a k následnému pádu poškodeného C. B. z výšky 3,4 metra až na spodné podlažie domu na betónovú podlahu, pričom podľa znaleckého posudku utrpel poškodený ťažké, priamo život ohrozujúce poranenia, polytraumu, a to mozgovolebečné poranenie, zlomeninu pravej spánkovej kosti, zlomeninu pravej strany záhľavnej kosti, krvácanie pod tvrdú plenu mozgovú v ľavej čelovo-spánkovotemennej krajine, podpavúčnicové krvácanie v pravej spánkovo-temennej krajine, pomliaždenie s krvácaním ľavej strany mozočka, neúplné vyklíbenie prvého krčného stavca, trieštivú zlomeninu pravej kľúčnej kosti, sériovú zlomeninu IV. až X. rebra vpravo, z toho dvojité zlomeninu IV. až VIII. rebra vpravo, pomliaždenie pravej strany pľúc, prenumotorax a tekutinu pravej strany hrudníka, zlomeninu tela II. driekového stavca a priečného výbežku, úrazový šok ťažkého stupňa spojený s bezvedomím, pričom C. B. na následky týchto zranení dňa XX.XX.XXXX zomrel, čím obvinený, podľa vydaného stavebného povolenia Mesta Prešov č. SÚ/9065/2017-Ko/160 zo dňa 26.07.2017 (v ďalšom Stavebné povolenie) nedodrжал podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pri uskutočňovaní stavby, čím porušil § 18 zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a nedostatočne a nesprávnym spôsobom zabezpečil prekrytie stavebného otvoru čím porušil čl. 3. Zabezpečenie otvorov a jám v znení čl. 3. 1., čl. 3. 2. uvedené v prílohe č. 1 Vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 147/2013 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností (v ďalšom Vyhláška), čo bolo porušenie predpisov v priamej súvislosti s úrazom poškodeného.

Za to mu bol uložený podľa § 149 ods. 2 Tr. zákona, v spojení s § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zákona, pri prevahe poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j/ Tr. zákona, oproti neexistencii priťažujúcej okolnosti podľa § 37 Tr. zákona trest odňatia slobody vo výmere 24 (dvadsaťštyri) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona okresný súd výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložil a podľa § 50 ods. 1 Tr. zákona určil skúšobnú dobu podmiennečného odsúdenia v trvaní 24 (dvadsaťštyri) mesiacov.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. poriadku bola obžalovanému uložená povinnosť uhradiť škodu poškodenej A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C., C. XXXX/XX vo výške 3.917,32 Eur.

Podľa § 288 ods. 2 Tr. poriadku súd prvého stupňa odkázal poškodenú A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C., C. XXXX/XX so zvyškom nároku na náhradu škody na civilný proces.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. poriadku boli poškodení A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C., C. XX, B. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C., C. XX, F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C., C. XX, a C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. I. XXXX, XXX XX C., G. A., s ich nárokmi na náhradu škody odkázaní na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie obžalovaný a splnomocnenec poškodených.

Obžalovaný prostredníctvom zvoleného obhajcu po rekapitulácii výrokovej časti napadnutého rozsudku a k nemu sa vzťahujúceho odôvodnenia má za to, že prvostupňový súd v predmetnej trestnej veci v rozpore s dikciou ustanovenia § 2 ods. 10 Tr. poriadku nevykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu tak, aby v súlade s čo i len základnými zásadami trestného konania bolo možné rozhodnúť o vine, resp. nevine obžalovaného. Prvostupňový súd ním získané dôkazy nevyhodnotil v súlade s dikciou ustanovenia § 2 ods. 12 Tr. poriadku a tak dospel k nesprávnym právnym záverom a v konečnom dôsledku i samotné písomné vyhotovenie predmetného, odvolaním napadnutého rozsudku nezodpovedá právnym štandardom a v dôsledku jeho nepreskúmateľnosti je arbitrárne. Podľa strany obhajoby je potrebné poukázať na procesné pochybenia prvostupňového súdu, v dôsledku ktorých došlo k porušeniu občianskych a ľudských práv obžalovaného A. B., poukazujúc na Ústavu Slovenskej republiky, Medzinárodné multilaterálne dohovory a dohody, ako aj s týmto korešpondujúce ustanovenia Trestného poriadku a súvisiacich vykonávacích právnych predpisov, k čomu cituje čl. 6 ods. 1 veta prvá Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a § 2 ods. 7 Tr. poriadku. Orgány činné v trestnom konaní musia zabezpečiť spravodlivý proces, ktorému predchádza spravodlivé konanie. Rozhodnutie musí dostatočne uviesť dôvody, na ktorých je založené (vid' spor Garcia Ruiz vs. Španielsko, § 26) a orgány činné v trestnom konaní, a samozrejme predovšetkým súd, sa musia vyjadriť s dostatočnou jasnosťou k dôvodom, na ktorých založili svoje rozhodnutie. Poukazuje aj na účel trestného konania, obsah práva na súdnu ochranu a práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Prvostupňový súd v predmetnej trestnej veci takto nepostupoval. Pokiaľ okresný súd sa na stranách 4 až 6 predmetného rozhodnutia (strany predmetného rozhodnutia nie sú v originálnom vyhotovení označené, resp. očíslované) pomerne siahodlho zaoberá citáciou Zákona o bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci č. 124/2006 Z. z., nie je zrejmé z akého dôvodu a akými úvahami sa spravoval pri subsumovaní ním zisteného skutkového stavu pod uvedenú právnu úpravu, keď predovšetkým vo vzťahu k dikcii ustanovenia § 18 citovaného právneho predpisu je potrebné zdôrazniť, že obžalovaný nie je ani „zamestnancom viacerých zamestnávateľov“ ani „fyzickou osobou oprávnenou na podnikanie“, a teda zistený skutkový stav nemožno subsumovať pod dikciu ustanovenia § 18 Zákona č. 124/2006 Z. z., a teda minimálne v tejto časti je rozhodnutie nepreskúmateľné, a teda arbitrárne. Vo vzťahu k samotnej dikcii ustanovenia § 18 ods. 4, 5 Zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci prvostupňový súd sa dôsledne nevyporiadal ani s otázkou pojmu „stavebník“ s tým, že vo vzťahu k ustanoveniu § 18 ods. 4 citovaného právneho predpisu, platná právna úprava konštatuje len to, že stavebník je povinný „.. okrem povinností ustanovených týmto zákonom dodržiavať podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri príprave projektu stavby a uskutočňovaní stavby v rozsahu ustanovenom osobitnými predpismi“. Pri vyvodzovaní trestnoprávnej zodpovednosti bolo prvou úlohou prvostupňového súdu sa vysporiadať s „delegáciou“ povinností vyplývajúcich z existujúcej právnej úpravy z osoby stavebníka na osobu obžalovaného a následne veľmi dôsledne

sa zaoberať plnením jednotlivých povinností z právnej úpravy vyplývajúcej predovšetkým zo strany stavebníka, jeho zástupcu, ako aj následne zhotoviteľa diela, ktorým bez akýchkoľvek pochybností bol na základe zmluvno-záväzkového právneho vzťahu práve poškodený. Nie je ani zrejmé (prvostupňový súd sa uvedenými okolnosťami absolútne nezaoberal), pokiaľ došlo k právne relevantnej delegácii a postúpeniu zodpovednosti zo strany stavebníka na osobu obžalovaného a túto predmetné rozhodnutie „akceptuje“, z akých dôvodov prvostupňový súd sa bližšie nezaoberal delegáciou predmetných povinností práve na poškodeného C. B.. Obhajoba už v prípravnom konaní na otázku „delegácie zodpovednosti z obžalovaného na poškodeného“ žiadala vypočuť svedka F. J. B. (advokát, ktorému bol zrejmy obsah zväzkoprávneho vzťahu medzi obžalovaným, resp. stavebníkom a poškodeným, ako zhotoviteľom diela), pričom orgány činné v trestnom konaní v rozpore s dikciou ustanovenia § 2 ods. 10 odmietli takéto dokazovanie vykonať. Uvedenú skutočnosť prvostupňové rozhodnutie v danej otázke absolútne opomína a v podstate poškodzuje obžalovaného a tohto ukracuje na jeho ústavných právach. Závery súdu nie sú logickým vyústením úvah súdu o vine obžalovaného, a to takým vyústením, ktoré by v podstate neprípúšťalo žiaden možný iný záver o vine obžalovaného, pričom obhajoba opätovne zdôrazňuje, že takýto postup prvostupňového súdu je jeho povinnosťou na jednej strane a právom obžalovaného na strane druhej, a takýto postup tvorí bazálny atribút práva obžalovaného na spravodlivé konanie. Tvrdenie prvostupňového súdu nemá oporu vo výsledkoch doposiaľ vykonaného dokazovania, toto tvrdenie je rýdzo paušálne, a je v podstate vo vzťahu k samotnému odôvodneniu rozhodnutia len a len floskulou. Ani samotný obžalovaný pritom nikdy v minulosti riadne neprevzal stavenisko na základe písomného záznamu o tejto skutočnosti, a teda zo strany prvostupňového súdu, resp. z dôvodov odvolaním napadnutého rozhodnutia, nie je zrejmé z akého dôvodu prvostupňový súd uvedené ustanovenie právneho predpisu vzťahuje a aplikuje na právny vzťah medzi obžalovaným a poškodeným. Predmetné rozhodnutie je výsledkom nepochopenia vzťahu medzi stavebníkom a jeho splnomocnencom, teda nepochopením obsahu mandátneho vzťahu. V dikcii ustanovenia § 5 Vyhľadávky nevyplýva, aby obžalovaný bol povinný s právnymi konzekvenciami absencie prechodu povinnosti zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, odovzdať stavenisko zhotoviteľovi formou písomného záznamu, nakoľko prvostupňový súd pri citácii, resp. výklade dikcie ustanovenia § 5 Vyhľadávky opomenul konštatovať, že zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci písomne dohodnuté podľa § 18 ods. 1 Zákona je možné aplikovať len a len ak (§ 18 ods. 1 Zákona) zamestnanci viacerých zamestnávateľov alebo fyzické osoby oprávnené na podnikania plnia úlohy na spoločnom stavenisku teda aplikácia tejto právnej úpravy je možná len a len vo vzťahu k zamestnancom viacerých zamestnávateľov, alebo fyzických osôb oprávnených na podnikanie na spoločnom stavenisku ... Vo vzťahu k samotnej existencii údajnej upozorňovacej povinnosti obžalovaného je potrebné poukázať už na uvedené a nie je zrejmé z akej platnej právnej úpravy túto povinnosť obžalovaného prvostupňový súd vyvodzuje, a to hlavne potom, čo obžalovaný uzavrel s poškodeným nesporne zmluvno-záväzkový právny vzťah, pričom na okolnosti obsahu tohto právneho vzťahu, napriek námietkam obhajoby, doposiaľ prvostupňový súd v podstate nevykonan žiadne dokazovanie. V ďalšej časti odvolania obžalovaný rozoberá zmluvu o dielo v zmysle Občianskeho zákonníka. Pre vyvodzovanie možnej trestnej zodpovednosti obžalovaného, ktorý určite nie je osobu stavebníka, je potrebné sa zaoberať obsahom zväzkovo-právneho vzťahu medzi stavebníkom, obžalovaným a poškodeným. Obžalovaný na základe splnomocnenia stavebníka udeleného mu dňa 19.02.2018 prevzal nesporne na seba určitú zodpovednosť za dodržiavanie ochrany zdravia osôb pri práci na stavenisku v súlade s právnou úpravou obsiahnutou v Nariadení vlády Slovenskej republiky č. 396/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisku. Prvostupňový súd však opomenul tú skutočnosť, že následne medzi obžalovaným ako právnym zástupcom stavebníka a poškodeným ako zhotoviteľom v súlade s právnou úpravou obsiahnutou v Občianskom zákonníku došlo k uzavretiu zmluvno-záväzkového právneho vzťahu, na základe ktorého uvedené povinnosti prevzal samotný poškodený. Vychádzajúc z právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku vzťah medzi objednávateľom (čo i len zastúpeným mandatárom, resp. splnomocnencom) a zhotoviteľom a z toho vyplývajúca delegácia práv a povinností, nie je determinovaný písomným záznamom o prevzatí staveniska, ale obsahom, kvalitou a kvantitou ich vzájomného vzťahu, pričom je potrebné podotknúť, že platná právna úprava nevyžaduje písomnú formu, nevyžaduje žiaden písomný záznam a pod. Pokiaľ prvostupňový súd pokladá zmluvno-záväzkový právny vzťah medzi obžalovaným a poškodeným za jeho účelovú obranu v snahe vyhnúť sa trestnej zodpovednosti, strana obhajoby poukazuje na existujúci písomný koncept zmluvy o dielo, ktorý je nesporne výrazom prejavu vôle oboch zmluvných strán a na to nadväzujúce zásady bezpečnosti pri práci, ktoré, čo potvrdzuje výpoveď a obranu obžalovaného, dal ním objednanému pracovníkovi podpísať práve poškodený. Z uvedeného nie je zrejmé ako prvostupňový súd mohol, čo i len vysloviť názor o údajnej účelovosti obrany, keď na strane druhej existujú písomné listinné dôkazy potvrdzujúce

výpoveď obžalovaného. Argumentácia prvostupňového súdu o tom, že v uvedený deň, ako aj deň predtým obžalovaný mal vidieť, resp. musel vidieť formu zabezpečenia inkriminovaného otvoru a teda už uvedeným je daná jeho trestnoprávna zodpovednosť, pokladá za právne nesprávnu, nemajúcu oporu vo výsledkoch vykonaného dokazovania ani oporu v existujúcej právnej úprave. Vo vzťahu k „zásadám dodržiavania bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarimi pri zhotovení stavebných prác“, tak ako tieto boli predložené jednotlivým osobám pracujúcim na stavbe k oboznámeniu sa a podpisu, obžalovaný podotýka, že tieto boli predložené už samotným poškodeným, a teda sú nesporným dôkazom o tom, že práve poškodený prevzal všetku zodpovednosť za ochranu zdravia pri práci, bezpečnosť pri práci a pod. Pri hodnotení samotného rozhodnutia prvostupňového súdu a jeho odôvodnenia nemožno obísť ani nekriticky prístup prvostupňového súdu k znaleckému posudku znalca K. L. M. č. posudku 9/2019 zo dňa 30.07.2019, k čomu cituje rozhodnutia Ústavného súdu ČR. Predmetný znalecký posudok (viď jeho závery čl. 38 a nasl.) nemožno v podstatnej miere hodnotiť inak ako prekročenie medzí odborného posúdenia zabezpečenia inkriminovaného otvoru a v tejto súvislosti poukazuje na doslova znalcom realizovaný výklad právnej úpravy, pričom táto podľa už rímskeho práva „jura novit curia“ prináleží len a len súdu. Je nemysliteľné, aby sa mal znalec vyjadrovať k otázke, či bol poškodený dôkazne poučený stavebníkom, resp. vlastníkom nehnuteľnosti „... s podmienkami dodržiavania bezpečnosti práce a požiarnej ochrany..“ a pod. Takto formulované závery predmetného znaleckého posudku na jednej strane svedčia o nezákonnom postupe orgánov činných v trestnom konaní v rámci prípravného konania pri nariadení znaleckého dokazovania, ako aj v konečnom dôsledku svedčia o nefundovanosti znalca a prekročení jeho právomoci v súlade s existujúcou právnou úpravou. K. L. M. odpovedal na otázky, ku ktorým sa nemal čo vyjadrovať, nakoľko ide o otázky skutkové, k riešeniu ktorých sú povolané iné právne authority (orgány činné v trestnom konaní v rámci prípravného konania a následne súd) a môže posudzovať len a len otázky k riešeniu ktorých možno využiť jeho odborné schopnosti znalca, teda v konkrétnej trestnej veci napr. to, či predmetný otvor s poukazom na existujúcu fotodokumentáciu bol alebo nebol v čase škodovej udalosti, resp. ku dňu obhliadky riadne zabezpečený v zmysle platnej právnej úpravy a v súlade s príslušnými technickými normami. Je potrebné výsledky znaleckého dokazovania podrobiť hodnoteniu, či tieto sú zákonne získaných dôkazom poukazujúc na právnú úpravu obsiahnutú v Trestnom poriadku a i z uvedeného uhla pohľadu je absolútne nevyhnutné doplniť dokazovanie výsluchom znalca tak, ako to obhajoba v podstate požadovala v priebehu súdneho konania. Z vyššie uvedených dôvodov a poukazujúc na citovanú právnú úpravu obžalovaný žiada, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil s poukazom na dikciu ustanovenia § 321 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Tr. poriadku a v súlade s dikciou ustanovenia § 322 ods. 1 Tr. poriadku vec vrátil okresnému súdu na opätovné prejednanie a rozhodnutie.

Splnomocnenec poškodených v písomných dôvodoch odvolania má za to, že nárok na náhradu imateriálnej škody v peniazoch spočívajúcej v nereparovateľnom protiprávnom zásahu obžalovaného do pokojného rodinného a súkromného života, ktorého následky nie je možné odčiniť, je ich možné zmierniť a to práve priznaním nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorý si uplatnili a vyčíslili v prípravnom konaní a to konkrétne nebohá manželka poškodená A. B. vo výške 22. 700,- Eur spolu s úrokom z omeškania a deti nebohého– A., B., F. a C. a to každý vo výške 5.000,- Eur. Podľa ich názoru súd nepostupoval správne, ak ich s celými uplatnenými nárokmi na náhradu nemajetkovej ujmy podľa ust. § 288 ods. 1 Tr. poriadku odkázal na civilný proces z dôvodu, že neboli splnené podmienky na postup podľa ust. § 287 ods. 1 Tr. poriadku. V prejedávanej veci existoval dostatočný skutkový základ pre rozhodovanie o základe a výške uplatnených nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Splnomocnenec poukázal na to, že vykonaním dokazovaním bola bez akýchkoľvek rozumných pochybností preukázaná trestnoprávna zodpovednosť obžalovaného za konanie, ktorým bol spôsobený zásah do právom chránených statkov, z ktorých bol uplatňovaný peňažný nárok ako vzniknutá škoda. Esenciálnou podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t.j. materiálnej satisfakcie) je existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, intenzitu zásahu, trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Neočakávanou smrťou fyzickej osobe, ku ktorej došlo v dôsledku protiprávneho konania obžalovaného, došlo k zásahu na jednu z najdôležitejších hodnôt v spoločnosti a to práva na ochranu ľudského života ako aj práva na súkromný a rodinný život. Obžalovaným spôsobený následok je nereparovateľný, kedy nie je morálna satisfakcia postačujúca, a to ani v podobe jeho odsúdenia za spáchaný skutok a preto majú poškodení právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Náhrada nemajetkovej ujmy predstavuje skutočne len určitú satisfakciu, ktorej úlohou je iba do istej miery odškodniť spôsobenú stratu a tak zmierniť následky neoprávneného zásahu do práva na súkromie a rodinný život. S nebohým mali poškodení vzájomné sociálne, morálne, citové a rodinné vzťahy, ktoré

boli mimoriadne blízke a kvalitné. Náhla a neočakávaná smrť, ktorá nastala v dôsledku protiprávneho konania obžalovaného, poškodení pociťujú ako intenzívny zásah, pretože smrťou blízkej osoby stratili možnosť viesť a udržiavať s ňou vzťahy najmä v citovej oblasti a tak aj naplňovať vlastnú osobnosť. Zo smrti nebohého prežívajú pocity úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku. Majú za to, že už samotná smrť blízkej osoby, s ktorou tvorili fungujúce rodinné spoločenstvo s dobre vyvinutými vzťahmi a citovými väzbami je dostatočným podkladom na rozhodnutie súdu o uplatnenom nároku na náhradu škody podľa ust. § 287 ods. 1 Tr. poriadku. Následne cituje ust. § 11, 13 ods. 1, 2, 3 a 15 z. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka a čl. 15 Ústavy SR. Na základe podaného odvolania navrhujú, aby odvolací súd napadnutý výrok zrušil a sám vo veci rozhodol tak, že obžalovanému A. B., A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C., N. O. G. XXXX/XX, PSČ: XXX XX C. uloží podľa ust. § 287 ods. 1 Tr. poriadku nahradiť poškodenej A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C., C. XXXX/XX spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške 22.700,-Eur s prísl., poškodenému A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C., C. XX, spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške 5.000,-Eur s prísl., poškodenej B. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C., C. XX, spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške 5.000,-Eur s prísl., poškodenému F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C., C. XX, spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške 5.000,-Eur s prísl. a poškodenému C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. I. XXXX, XXX XX C., G. A. spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške 5.000,-Eur s prísl.

Z vyjadrenia strany obhajoby k odvolaniu splnomocnenca poškodených vyplýva, že vo vzťahu k základu nároku poukazujú na obsah samotného odvolania obžalovaného a obhajobou vytýkané nedostatky nielen samotného rozhodnutia súdu, ale aj nedostatky konania, ktoré tomuto rozhodnutiu predchádzalo. Poškodení, resp. ich splnomocnenec absolútne opomínajú otázky súvisiace so spoluzavinením poškodeného, a to či už poukazujú na tú skutočnosť, že tento bol živnostníkom, dielo vykonával na vlastné nebezpečenstvo, i on samotný musel a mal poznať základné normy bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a tieto musel a mal i dodržiavať (ochranné prostriedky, ako napr. prilba a pod. ...), pričom opätovne pri ustálení rozsahu spoluzodpovednosti poškodeného je potrebné vykonať samostatné dokazovanie zamerané na preukázanie, čo i len predpokladov pre zodpovednosť za náhradu škody v zmysle platnej právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku. Vo vzťahu k otázke zodpovednosti však podotýkajú, že obžalovaný a obhajoba popierajú zodpovednosť obžalovaného za náhradu škody, čo i len do základu. S poukazom na uvedené a samotný formálny obsah odvolania poškodených nie je zo strany obhajoby možné zaujať fundovanejšie a obsiahlejšie stanovisko.

Na základe takto podaných odvolaní krajský súd v zmysle ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým obžalovaný a splnomocnenec poškodených podali odvolania, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, prihliadajúc aj na chyby, ktoré neboli odvolaniami vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného a splnomocnenca poškodených nie sú dôvodné.

Úvodom krajský súd konštatuje, že rozhodoval na verejnom zasadnutí v neprítomnosti obžalovaného, pretože na takýto postup mal splnené všetky zákonné podmienky uvádzané v § 292 ods. 1, § 293 ods. 5, 6, 8 Tr. poriadku. Z uvedených ustanovení Trestného poriadku vyplýva, že verejné zasadnutie o odvolaní obžalovaného nie je možné konať (s výnimkou, ak obžalovaný s konaním v jeho neprítomnosti súhlasí alebo sa odmietne zúčastniť) iba vtedy, ak je vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo väzbe alebo ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje 10 rokov, čo v prejednávacom prípade nebolo. Odvolací súd zároveň obžalovaného riadne a včas upovedomil (tzn., že podľa § 292 ods. 1 Tr. poriadku jeho účasť na verejnom zasadnutí nepokladal za nevyhnutnú). Obžalovaný si upovedomenie o verejnom zasadnutí, ktoré mu bolo doručované na adresu ním určenú na doručovanie prostredníctvom Slovenskej pošty riadne a včas prevzal dňa 17.06.2024, avšak verejného zasadnutia sa nezúčastnil, pričom jeho neúčasť bola ospravedlnená na základe lekárskej správy predloženej H. A. I. H. (čl. 697) o tom, že jeho zdravotný stav mu neumožňuje účasť na verejnom zasadnutí bez rizika závažného zhoršenia zdravotného stavu. Obžalovaný však súčasne písomne nepožiadala súd, aby sa verejné zasadnutie uskutočnilo za jeho prítomnosti, tak ako mu to ukladá ust. § 293 ods. 8 Tr. poriadku.

Zároveň odvolací súd konal s náhradným obhajcom, keďže zvolený obhajca sa verejného zasadnutia osobne nezúčastnil, pričom zastupovaním na verejnom zasadnutí substitučne splnomocnil advokátskeho koncipienta a to bez toho, aby mal na takého zastupovanie udelený súhlas obžalovaným

buď priamo v plnej moci alebo v substitučnom splnomocnení (§ 36 ods. 2 písm. b/ Tr. poriadku). Krajský súd teda na verejnom zasadnutí v neprítomnosti obžalovaného pri splnení vyššie uvedených zákonných podmienok prerokoval podané odvolania a dospel k tomuto záveru.

V prieskumnom konaní bolo zistené, že prvostupňový súd na hlavnom pojednávaní vykonal v dostatočnom rozsahu dokazovanie týkajúce sa skutku uvedeného v obžalobe okresného prokurátora a boli vykonané dôkazy v rozsahu potrebnom a postačujúcom na zistenie a ustálenie skutkového stavu veci a to zákonným spôsobom. Zabezpečené dôkazy boli okresným súdom vyhodnotené v súlade so zásadou uvedenou v § 2 ods. 12 Tr. poriadku a skutkové zistenia uvedené v napadnutom rozsudku sú odrazom výsledkov dokazovania, s ktorými sa krajský súd stotožnil a tieto považuje za správne a z dôvodu neopakovania tam uvedených skutočností v celom rozsahu naň odkazuje.

Rozsudok súdu prvého stupňa obsahuje dostatočné odôvodnenie, v ktorom je vyložené, ktoré skutočnosti boli vzaté za dokázané a o ktoré dôkazy sa prvostupňový súd opieral a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení dôkazov. Úplnosť vykonaných dôkazných prostriedkov vytvorila vo veci nevyhnutný základ na záverečnú myšlienkovú činnosť aj odvolacieho súdu, ktorá spočívala v zhodnotení dôkazov v zmysle uvedených zásad vyplývajúcich z § 2 ods. 12 Tr. poriadku. Z obsahu odôvodnenia rozsudku vyplýva, že uvedené hodnotenie dôkazov neodporuje základným princípom logického myslenia.

Súd prvého stupňa v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Tr. poriadku v odôvodnení rozsudku vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa spravoval pri vyhodnotení vykonaného dokazovania. Z odôvodnenia rozsudku je tiež zrejmé, ako sa prvostupňový súd vyrovnal s obhajobou obžalovaného a tiež akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny obžalovaného a uloženého trestu.

Odvolací súd považuje za potrebné v tejto súvislosti uviesť, že vo vzťahu ku skutkovým zisteniam tvoriacim podstatu súdeného trestného činu, je napadnutý rozsudok výsledkom konania, v ktorom sa postupovalo podľa Trestného poriadku a v ktorom nedošlo k žiadnym zásadným procesným chybám, ktoré by mohli mať vplyv na objasnenie skutkového stavu veci, najmä pokiaľ ide o zistenie, že sa predmetný skutok stal spôsobom tam popísaným a že ho spáchal obžalovaný. Rovnako krajský súd považuje za potrebné konštatovať, že po preskúmaní obsahu vyšetrovacieho a súdneho spisu dospel k záveru, že výrok o vine obžalovaného A. B. bol založený na presvedčivých dôkazoch, ktoré bez akejkoľvek pochybnosti vylučujú akúkoľvek inú alternatívu skutkového deja, ktorý bol na základe týchto dôkazov ustálený. Preto aj odvolací súd dospel k presvedčivému a objektívnemu záveru, že nemožno mať žiadne pochybnosti o vine obžalovaného, pretože jeho vina bola preukázaná tak súborom priamych ako aj nepriamych dôkazov, pričom tieto dôkazy tvoria nepretržitú a súvislú niť, ktorá bez akýchkoľvek pochybností dovoľuje vysloviť záver o vine obžalovaného.

Obžalovaný má právo vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom a tieto hodnotiť podľa svojho presvedčenia, záväzné a konečné hodnotenie dôkazov jednotlivo i súhrnne však zákon zveruje výlučne súdu.

Prvostupňový súd svoj záver o vine obžalovaného ustálil na tom, že výlučným vlastníkom predmetného domu je H. B. B., manželka obžalovaného, čo vyplýva z listu vlastníctva č. XXX k.ú. C.. Na tomto rodinnom dome sa začali realizovať stavebné práce – rekonštrukcia, na základe stavebného povolenia č. SU/9065/2017-Ko/160, ktorý vydalo H. C., ako stavebný úrad dňa 26. júla 2017, na základe žiadosti stavebníka H. B. B.. Dňa 19. februára 2018 písomne splnomocnila H. B. B. ako stavebníka svojho manžela A. B., aby ju v plnom rozsahu zastupoval ako stavebník v rozsahu práv a povinností tak, ako to vyplýva z uvedeného stavebného povolenia. V súvislosti s tým krajský súd dodáva, že obžalovaný bol v zmysle uvedeného splnomocnenia okrem iného povinný dodržiavať všeobecné technické požiadavky na uskutočnenie stavby ako aj predpisy týkajúce sa bezpečnosti práce a technických zariadení a dbať na ochranu osôb pri práci na stavenisku v zmysle nariadenia Vlády SR č. 396/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisku a dodržiavanie týchto vyžadovať od všetkých na predmetnej stavbe pracujúcich a tiež dbať na to, aby pri uskutočňovaní stavebných prác nedošlo k spôsobeniu škôd na zdraví, na cudzích nehnuteľnostiach a majetku. Obžalovaný na svoju obranu uvádzal, že zodpovednou osobou v zmysle príslušných právnych predpisov sa stal poškodený C.

B. v zmysle ich ústnej dohody a prevzatia staveniska. Na základe vykonaného dokazovania mal okresný súd za to, že táto jeho obrana je účelová v snahe zbaviť sa trestnej zodpovednosti v tejto trestnej veci.

Podľa § 5 vyhlášky Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny SR č. 147/2013 sa vyžaduje na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, pri prevzatí staveniska, písomný záznam o tejto skutočnosti, pričom tento písomný záznam musí v zmysle tohto ustanovenia obsahovať päť konkrétnych skutočností. Nebolo preukázané, aby obžalovaný odovzdal stavenisko v zmysle tohto právneho predpisu. Aj keby medzi obžalovaným a nebohým poškodeným bola uzatvorená ústna dohoda o výkone prác a o prevzatí staveniska, takáto dohoda a prevzatie by bolo bez právnych účinkov, ktoré predpokladajú príslušné právne predpisy. Zo zápisnice o obhliadke miesta činu a fotodokumentácie z nej a zo svedeckej výpovede svedka P. B. vyplýva, že predmetný stavebný otvor mal byť určitým spôsobom zabezpečený a to prekrytými dverami, resp. podlážkou, resp. nejakými kari rohožami. Aj keď súd prvého stupňa mal pochybnosti, či skutočne v čase nehody bol tento stavebný otvor takto „zabezpečený“, nič to nemení na tom, že keby takto aj bol, nebol zabezpečený tak ako to vyžaduje príslušná vyhláška Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny SR, t.j. že by bol ohradený pevným dvojtyčovým zábradlím, vysokým najmenej jeden meter, resp. že by bol zakrytý súvislým poklopom, ktorého únosnosť by zodpovedala predpokladanej prevádzke. Predmetný stavebný otvor teda nebol zabezpečený v zmysle osobitných predpisov a preto je na mieste vyvodzovať zodpovednosť obžalovaného ako splnomocnenca stavebníka za porušenie tejto jeho povinnosti, t.j. dodržiavať podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri uskutočňovaní stavby v rozsahu ustanovenom osobitnými predpismi. Ako konkrétne mal byť uvedený stavebný otvor zabezpečený, vyplýva z fotografie č.16 znaleckého posudku č. 9/2019, ktorý vypracoval K. L. M., súdny znalec pre odbor bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Zo svedeckých výpovedí uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku vyplýva, že obžalovaný prezrel celú stavbu ako deň pred uvedenou nehodou, tak aj v deň nehody. Obžalovaný teda musel vidieť a vedieť, že predmetný stavebný otvor nie je zabezpečený v súlade s osobitnými predpismi. Bolo preto povinnosťou obžalovaného okamžite zjednať nápravu a zabezpečiť daný stavebný otvor, resp. vydať pokyn na prerušenie rekonštrukčných prác do času riadneho zabezpečenia tohto otvoru. Nič na tomto závere nemení skutočnosť, že svedok H. M. vo svojej svedeckej výpovedi uviedol, že v máji, resp. v júni 2018 mal byť tento stavebný otvor, ním riadne zabezpečený. Na základe uvedeného mal preto prvostupňový súd za to, že obžalovaný musel vedieť, že tým, že nezabezpečí daný stavebný otvor v súlade s osobitnými predpismi môže dôjsť k ohrozeniu zdravia pracovníkov, ktorí vykonávali rekonštrukciu rodinného domu, pričom sa bez primeraných dôvodov spoliehal, že zabezpečenie stavebného otvoru dverami a inými prostriedkami, ktoré nie sú pevne ukotvené v podlahe, resp. v stene pri tomto stavebnom otvore je dostatočné, a že ohrozenie života a zdravia nespôsobí. Bohužiaľ sa tak stalo, keď poškodený C. B., pri výkone stavebných prác stratil rovnováhu, nemohol sa zachytiť pevného zábradlia, následkom čoho prepadol cez takto zabezpečený stavebný otvor, pričom mu boli spôsobené zranenia, ktoré boli dôvodom jeho neskoršieho úmrtia.

Podľa znaleckého posudku č. 057/19 H. C. N., znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, poškodený utrpel polytraumu a to mozgovolebečné poranenie, zlomeninu pravej spánkovej kosti, zlomeninu pravej strany záhlavnej kosti, krvácanie pod tvrdú plenu mozgovú v ľavej čelovo-spánkovotemennej krajine, podpavúčnicové krvácanie v pravej spánkovo-temennej krajine, pomliaždenie s krvácaním ľavej strany mozočka, neúplné vykĺbenie prvého krčného stavca, trieštivú zlomeninu pravej kľúčnej kosti, sériovú zlomeninu IV. až X. rebra vpravo, z toho dvojité zlomeninu IV. až VIII. rebra vpravo, pomliaždenie pravej strany pľúc, prenumotorax a tekutinu pravej strany hrudníka, zlomeninu tela II. driekového stavca a priečneho výbežku, úrazový šok ťažkého stupňa spojený s bezvedomím, pričom C. B. na následky týchto zranení dňa XX.XX.XXXX zomrel. Tieto zranenia zodpovedajú pádu osoby cez otvor z poschodia na nižšie poschodie.

Vychádzajúc z uvedeného krajský súd rekapituluje, že aj podľa jeho názoru vo veci bolo jednoznačne preukázané, že obžalovaný sa dopustil konania kladeného mu obžalobou za vinu. Nemožno v tomto smere obchádzať/neprihliadať na ust. čl. 3, prílohy č. 1 vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 147/2013 Z.z. – odovzdanie a prevzatie staveniska alebo pracoviska na stavenisku (ďalej aj ako „vyhláška“) a to :

Bod 1 - Otvory a jamy na stavenisku alebo komunikácii, kde hrozí nebezpečenstvo pádu osôb, musia byť vždy zakryté alebo ohradené pevným dvojtyčovým zábradlím vysokým najmenej 1 m.

Bod 2. - Zakrytie otvoru a jamy súvislým poklopom sa musí vykonať tak, aby ho nebolo možné pri prevádzke odstrániť alebo poškodiť. Únosnosť súvislého poklopu musí zodpovedať predpokladanej prevádzke.

Bod 3. - Otvory a jamy, v ktorých sa bezprostredne vykonávajú práce, sa nezakrývajú. Ak sa v blízkosti týchto otvorov a jám zdržujú ďalšie osoby vykonávajúce práce, musia byť otvory a jamy ohradené alebo strážené počas trvania ohrozenia.

Uvedená vyhláška pritom ustanovuje podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich. Práve svedok P. B. pri svojom výsluchu uviedol, že v kritický deň mu okolo obeda volal p. B., aby s ním prišiel na obhliadku danej stavby. Na stavbe mal robiť steny a podlahy. Asi po desiatich minútach odišiel, pričom p. B. zostal na stavbe a robil nejaké premeriavania ohľadom električky, za účelom vyhotovenia cenovej ponuky pre stavebníka. Počas toho ako bol v dome si všimol, že predmetný stavebný otvor nebol vôbec zabezpečený, pričom cez neho bola položená pozdĺžne iba jedna fošňa. Žiadne iné zabezpečenie tam nebolo. On povedal B., aby si dával pozor. Tento svedok následne ďalej po nahliadnutí do dokumentácie uviedol, že v čase jeho návštevy predmetný stavebný otvor nebol zabezpečený tak, ako je to zobrazené na fotografiách č. 6 až 9 z obhliadky miesta činu. Nebola tam žiadna kari rohož, ani OSB dosky tam neboli, všetko tam bolo odpratané.

Zo záverov znaleckého posudku K. L. M., znalca z odboru bezpečnosť práce a ochrany zdravia pri práci, odvetvie strojárstvo, oboznámeného so súhlasom procesných strán na hlavnom pojednávaní konanom dňa 12.04.2023 okrem iného vyplýva, že vo vnútri objektu (rekonštruovaného domu) sa v chodbe oproti verande nachádza po ľavej strane otvor o rozmeroch 0,82 m x 4 m s hĺbkou 2,8 m, ktorý bol v čase obhliadky miesta úrazu políciou dňa 10.04.2019 prekrytý kovovou sieťou s dĺžkou 1,10 m x 1 meter, kde táto sieť prekryvala plochu o dĺžke 1,8 m smerom od verandy a 1 m od steny. Ďalej o stenu boli opreté na výšku 3 ks OSB dosiek a to 0,23 m od okraja stavebného otvoru o rozmeroch 0,33 m x 2,5m. Vedľa týchto OSB dosiek boli taktiež na výšku opreté celodrevené dvere o rozmeroch 0,62 m x 1,98 m, celodrevené dvere o rozmeroch 0,82 m x 1,98 m a drevená doska o rozmere 0,38 m x 2,52 m. Znalec konštatoval, že stavebník nedostatočne resp. nesprávnym spôsobom zabezpečil stavebný otvor v zmysle ním uvádzaných právnych predpisov.

Ak by aj takto zdokumentované miesto činu políciu na druhý deň po úraze nebohého zodpovedalo skutočnému stavu v deň pádu nebohého do stavebného otvoru, o čom možno mať dôvodné pochybnosti, s poukazom najmä na výpoveď svedka B., že v ten deň, keď tam bol aj on sám (cca 1 a 2 hodiny pred skutkom), cez otvor bola položená pozdĺžne iba jedna fošňa, žiadna kari rohož tam nebola, čo mimochodom potvrdil aj svedok B., hoc u neho možno konštatovať viaceré zmeny v jeho výpovediach ohľadne zabezpečenia otvoru (výpoveď zo dňa 10.04.2019 ohľadne zabezpečenia otvoru uviedol, že z prednej hrany smerom k nosnej priečke boli ponad dieru popierané staré dvere a z prednej kratšej strany bola položená podlážka, ktorá mala ležať neskôr po páde nebohého vedľa neho, pričom priestor nebol označený farebne alebo páskou, prípadne zábradlím, boli tam len dvere a podlážka - čl. 76, neskôr už nevedel, či podlážka bola súčasťou zabezpečenia otvoru – čl. 91 a pri konfrontácii so svedkom B. pri tvrdení toho svedka, že diera bola odkrytá a okolo steny bola fošňa alebo doska, už uviedol, že on nebol v tom čase na chodbe, takže nevie, ako to tam bolo a z izby vybehol na chodbu, až keď spadol p. B. cez otvor, pričom na hlavnom pojednávaní už tvrdil, že mali spolu s nebohým okolo otvoru ťahať miešačku a p. B. mal posunúť tie dvere, ktoré boli cez dieru, bližšie k hrane otvoru tej diery a dokonca, že tam bola nejaká konštrukcia okolo nej), tak aj tak by takto zabezpečený stavebný otvor nezodpovedal vyššie citovaným ustanoveniam vyhlášky.

Práve svedok H. M. popísal ako rozobral drevené schodisko asi v máji – júni roku 2018, čím vznikom inkriminovaný otvor v platni o rozmeroch asi 90 cm na šírku a cca 4 metre na dĺžku a k nemu, aj keď ho o to nikto nepožiadala, urobil zábradlie, zabezpečenie, ktoré aj detailne popísal (viď z prečítanej výpovede z čl. 119). Po ukázaní fotiek z miesta činu uviedol, že na nich zachytená zábrana otvoru je odlišná, na kratšej strane chýbajú kolmé hranoly a vodorovné zábradlie a nie sú tam plechové dvere pripevnené k zábradliu a taktiež tam nedával kari rohož. Nie sú tam ani kolmé rohové hranoly, ani zábradlie a ani dvere nakolmo, ako ich urobil on. Na foto č. 19 až 29 nie sú v otvore položené hranoly a preglejka, ako to urobil on a ani ta doska, čo je na fotkách, on ju nepoužil na zábranu otvoru. Je

teda viac než zrejme, že v čase od vyhotovenia predmetného zabezpečenia týmto svedkom do pádu nebohého do stavebného otvoru, musela nejaká osoba toto zabezpečenie rozobrať/demontovať, o čom musel mať obžalovaný jednoznačne vedomosť, resp. to musel vidieť, keďže na stavenisku sa prakticky skoro každý deň nachádzal (otváral a uzamykal stavbu, dával pokyny tam prítomným osobám k realizácií objednaných prác a pod.)

Z uvedeného jasne vyplýva, že stavebný otvor, cez ktorý spadol nebohý C. B., nebol v dobe jeho pádu doň zabezpečený podľa príslušných ustanovení vyššie uvedenej vyhlášky, pričom zodpovednosť za bezpečnosť na stavbe v tom čase mal práve obžalovaný a to na základe splnomocnenia od jeho manželky H. B. B., ako stavebníka, ktorá ho splnomocnila, aby ju v plnom rozsahu zastupoval ako stavebníka v rozsahu práv a povinností stanovených príslušným stavebným povolením vydaného mestom Prešov dňa 26.07.2017. To zahŕňalo aj dodržiavanie predpisov týkajúcich sa bezpečnosti práce (viď predmetné splnomocnenie zo dňa 19.02.2018 a stavebné povolenie). Aj napriek odvolacím námietkam obhajoby, aj podľa názoru krajského súdu došlo k riadnej delegácii práv a povinností ohľadne uskutočnenia stavby v zmysle vydaného stavebného povolenia a to na základe splnomocnenia zo strany stavebníka H. B. B. na jej manžela, obžalovaného A. B., pričom ak stavba je realizovaná svojpomocne, ako to bolo aj v tomto prípade, zodpovedá za zabezpečenia staveniska a bezpečnosť na stavbe stavebník, čiže obžalovaný.

Ani obžalovaným predkladaný koncept zmluvy od dielo a mandátnej zmluva, ktorá mala byť podľa jeho vyjadrenia uzatvorená medzi ním a neb. C. B. ho z trestnoprávnej zodpovednosti nevyvíňuje, práve naopak. Tým, že ju obžalovaný preložil, je zrejme, že mal mať v úmysle ju uzatvoriť písomne a nie ústne, aj keď sa odvoláva na to, že táto môže byť uzatvorená aj ústnou formou. V prvom rade táto vôbec nie je popísaná ani jednou zo zmluvných strán aj keď mala byť uzatvorená už 05.04.2019. Svedkyňa A. B. v počítači ani doma nenašla žiadnu dokumentáciu ohľadne rekonštrukcie stavby rodinného domu na ul. Jesenského č 3480/9 v Prešove (napr. projekt, stavebný denník, predmetnú zmluvu a pod.), ktorú mal podľa výpovede obžalovaného odovzdať a teda ju mal mať jej manžel- neb. C. B.. Nebohý nebol v žiadnom prípade zhotoviteľ stavby, ako to tvrdí strana obhajoby a to bez akéhokoľvek relevantného dôkazu o tom. Ani predložený koncept zmluvy o tom nemôže svedčiť, keďže nie je riadne podpísaný nebohým a teda zmluva nemohla nadobudnúť ani platnosť ani účinnosť, čím nemohla vzniknúť ani žiadna forma delegácie zodpovednosti z obžalovaného na nebohého pri zhotovovaní stavby.

Taktiež aj keď obžalovaný po roku od skutku predložil okrem tohto konceptu aj Zásady dodržiavania bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarom pri zhotovení stavebných prác popísaných viacerými podľa všetkého dodávateľmi stavebných či rekonštrukčných prác, absentuje ale pritom podpísanie týchto zásad práve neb. C. B.. Nemožno súhlasiť s tvrdením obžalovaného o tom, že v otázke delegácie práv a povinností prvostupňový súd pokladal zmluvno-závazkový právny vzťah medzi obžalovaným a poškodeným za jeho účelovú obranu v snahe vyhnúť sa trestnej zodpovednosti, pričom obžalovaný na svoju obranu poukazuje na existujúci písomný koncept zmluvy o dielo, ktorý je nesporne výrazom prejavu vôle oboch zmluvných strán a na to nadväzujúce Zásady bezpečnosti pri práci, ktoré majú potvrdzovať výpoveď a obranu obžalovaného, a ktoré dal ním objednanému pracovníkovi podpísať práve poškodený. Nie je pritom vôbec zrejme, akému pracovníkovi mal dať poškodený podpísať tieto Zásady, pričom podľa výpovede obžalovaného, mal tento nebohého osloviť asi týždeň pred dňom úrazu, teda odporuje zásadám logiky, aby poškodený dal podpísať tieto Zásady (ktoré sú súčasťou spisu) iným zhotoviteľom, ktorí už skôr vykonali svoje zákazky na stavbe, keďže v tom čase ani nebol v žiadnom kontakte s obžalovaným.

Nezakladá sa pritom na pravde tvrdenie obhajoby, že orgány činné v trestnom konaní nedostatočne zistili skutkový stav veci, keď nevypočuli F. J. B., ktorému bol zrejme obsah záväzkoprávneho vzťahu medzi obžalovaným, resp. stavebníkom a poškodeným, ako zhotoviteľom diela, pričom v rozpore s dikciou ustanovenia § 2 ods. 10 Tr. poriadku odmietli takéto dokazovanie vykonať, keďže zo žiadosti na čl. 322 vyplýva, že príslušný vyšetrovateľ sa dňa 02.07.2020 obrátil na predmetného advokáta so žiadosťou o poskytnutie podkladov – návrh zmluvy od dielo, prípadne mandátnej zmluvy, o vypracovanie ktorých ho mal obžalovaný požiadať v apríli 2019 ako aj to, že bolo zo strany vyšetrovateľa viackrát osobne vykonaný pokus o doručenie tejto žiadosti, pričom aj viacnásobné telefonáty do kancelárie boli neúspešné a až následne bolo od viacerých kolegov zistené, že predmetný advokát je vážne chorý (t.č. už nebohý) a preto nevykonáva svoju advokátsku činnosť. Aj keby došlo k vypočutiu tohto advokáta, ktorý by najprv musel byť zbavený povinnosti mlčanlivosti obžalovaným a súčasne by advokát tiež

nevyužil svoje právo nevypovedať, ak by to bolo v neprospech klienta, nič by to nezmenilo na tom, že advokát mal vypracovať iba koncept zmluvy, ktorý mohol byť až do jej podpisu oboma zmluvnými stranami pripomienkovaný, menení, dopĺňaní, a až po samotnom podpise by došlo k nadobudnutiu platnosti a účinnosti tejto zmluvy, teda aj jednotlivých práv a povinností či už objednávateľa a mandanta zastúpeného obžalovaným na jednej strane a neb. C. B. – B. ako zhotoviteľom a mandatárom na druhej strane. Napokon svedkyňa A. B. pritom uviedla, že ráno v deň skutku jej manžel povedal, že ide robiť elektriku na ul. Jesenskú a prvýkrát jej to povedal deň predtým. Manžel jej nepovedal, za akú cenu to má realizovať. Svedok B. okrem iného uviedol, že p. B. mu v ten deň povedal, že predloží cenovú ponuku a uvidí, či sa to bude robiť a že večer sa ešte porozprávajú o tom, čo všetko bude robiť. Je potom nelogické, aby neb. C. B. súhlasil, hoc aj ústne s uzatvorením hore uvedenej zmluvy bez toho, aby mal odsúhlasenú svoju cenovú ponuku od obžalovaného a už v tom čase konal podľa nej.

Odvolačný súd zároveň na tomto mieste poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku týkajúce sa hodnotenia výpovedí vypočutých svedkov a listinných dôkazov súdom prvého stupňa, kde súd primerane zdôvodnil prečo a na základe akých skutočností a okolností vyhodnotil tieto výpovede a osvojujúci si tam uvedené závery v ďalšom naňho odkazuje.

Konanie obžalovaného bolo po právnej stránke zákonným spôsobom kvalifikované ako prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. h/ Tr. zákona, keďže obžalovaný svojím konaním popísaným v skutkovej vete napadnutého rozsudku, naplnil po subjektívnej a objektívnej stránke obligatórne náležitosti súdeného prečinu.

Vo všeobecnosti je potrebné najprv skonštatovať, že pri ukladaní trestu musí súd vychádzať zo závažnosti spáchaného trestného činu. Túto závažnosť určuje sám zákonodarca a to stanovením rozpätia trestnej sadzby a tým, že jednotlivé trestné činy podľa stanovenej trestnej sadzby a formy zavinenia zaraďuje medzi prečiny, zločiny, prípadne obzvlášť závažné zločiny. Tomuto zaradeniu potom zodpovedá buď možnosť súdu ukladať rôzne druhy trestov, napríklad alternatívnych, nespojených s odňatím slobody, alebo povinnosť súdu ukladať len trest odňatia slobody.

Prvostupňový súd sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia zaoberal aj poľahčujúcimi a priťažujúcimi okolnosťami, pričom zistil len existenciu jednej poľahčujúcej okolnosti uvedenej v ustanovení § 36 písm. j/ Tr. zákona (obžalovaný viedol pred spáchaním trestného činu riadny život) a preto pri ukladaní trestu bol povinný postupovať podľa ustanovenia § 38 ods. 3 Tr. zákona, t.j. znížiť hornú hranicu trestnej sadzby o 1/3 a trest ukladať v rozmedzí od 24 mesiacov do 48 mesiacov, s čím sa stotožnil aj krajský súd.

Pri preskúmaní výroku o treste napadnutého rozsudku krajský súd nezistil žiadny zákonný dôvod na zrušenie alebo zmenu uloženého podmieneného trestu odňatia slobody vo výmere 24 mesiacov.

Okresný súd pri rozhodovaní o druhu trestu a jeho výmery u obž. A. B. dospel k záveru, že na nápravu obžalovaného nebude potrebné uložiť trest, ktorý by bol spojený s obmedzením jeho osobnej slobody. Súd prvého stupňa bol toho názoru, že vzhľadom na povahu činu, rodinné a osobné pomery a doterajšiu beztrestnosť obžalovaného, postačí uložiť podmienený trest odňatia slobody pri dolnej hranici trestnej sadzby v trvaní dvoch rokov, s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní dvoch rokov.

S poukazom na hore uvedené skutočnosti možno konštatovať, že prvostupňový súd v rámci všeobecných zásad platných pre ukládanie trestov dostatočne vyhodnotil všetky okolnosti, ako aj momenty, ktoré ovplyvňujú požiadavku ochrany spoločnosti a občanov pred páchaním takejto trestnej činnosti, pričom zväžil aj okolnosti na strane obžalovaného. Krajský súd sa preto stotožnil s rozhodnutím súdu prvého stupňa ohľadne výšky trestu a má za to, že uložený podmienený trest odňatia slobody na 24 mesiacov, zodpovedá zásadám pre ukládanie trestov, ako z pohľadu individuálnej, tak aj z pohľadu generálnej prevencie. Prihliadal pritom i na spôsob spáchania činu a jeho následok, na hodnotenie osoby obžalovaného, jej pomery a možnosti nápravy, z čoho vyvodil záver, že boli splnené zákonné podmienky pre uloženie takéhoto trestu. Účelom trestu v tomto prípade má byť z pohľadu obžalovaného uvedomenie si následkov svojho konania a z pohľadu konajúcich súdov preventívne pôsobenie trestu na obžalovaného, ktorý by sa mal z tohto svojho konania poučiť a v budúcnosti sa podobného konania vyvarovať.

Po vyhodnotení všetkých okolností súvisiacich s rozhodovaním o spôsobe výkonu uloženého trestu bol vyvodený okresným súdom aj správny záver, že sú splnené podmienky ustanovené v § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona, a preto bol výkon uloženého trestu odňatia slobody obžalovanému podmienične odložený, za súčasného stanovenia skúšobnej doby na 2 roky. Odvolací súd má tiež za to, že boli splnené zákonné podmienky pre uloženie takéhoto trestu a účel trestu odňatia slobody sa dosiahne i bez jeho výkonu. Obžalovaný v priebehu plynutia tejto skúšobnej doby spôsobom svojho života a svojím správaním preukáže, či účel trestu sa dosiahne aj bez nariadenia výkonu trestu.

Krajský súd sa pritom stotožnil s rozhodnutím súdu prvého stupňa aj ohľadne výrokov o náhrade škody z tam uvádzaných dôvodov a má za to, že okresný súd citlivo a zákonne zvážil všetky skutočnosti a okolnosti na strane poškodených pre jej čiastočné priznanie v tam uvedenej výške, čo bolo riadne a včas zdokumentované (náklady na pohreb, náplaste, náklady za starostlivosť o nebohého do jeho smrti a pod.), ako aj s výrokmi, ktorými boli ohľadne náhrady nemajetkovej ujmy odkázaní na civilný proces.

Pokiaľ ide o ďalšie odvolacie námietky obžalovaného (okrem tých, na ktoré už bolo odpovedané) s týmito sa krajský súd nestotožnil a odkazuje na vyššie uvedené skutočnosti a okolnosti, ktorými sa riadil pri preskúmaní napadnutého výroku o vine, pričom na základe z hora uvedených dôkazov mal aj odvolací súd za preukázané, že obžalovaný sa dopustil skutku, z ktorého bol uznaný za vinného a tento je trestným činom. Dôvody odvolania uvádzané obžalovaným sú vo svojej podstate ich zopakovaním a k ich uplatneniu už došlo v rámci prvostupňového konania (najmä v záverečnej reči obhajcu), pričom okresný súd na ne v napadnutom rozsudku adekvátne odpovedal. Podstatou podaného odvolania je totiž snaha obžalovaného dosiahnuť, aby krajský súd prehodnotil vykonané dôkazy a na základe iného hodnotenia v intenciách požiadavky obžalovaného dospel k odlišným skutkovým záverom, než aké urobil prvostupňový súd. Je ale potrebné konštatovať, že skutkový stav bol okresným súdom na podklade vykonaného dokazovania zistený správne a následne bol aj zákone subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu uvedenú v osobitnej časti Trestného zákona.

Ohľadne návrhov obžalovaného na vykonanie ďalších dôkazov –vypočutie rodinných príslušníkov obžalovaného, resp. ďalších svedkov bližšie identifikovaných v návrhoch obhajoby, okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia presvedčivo zdôvodnil, prečo ich vykonanie nepovažoval za potrebné, s čím sa stotožnil aj krajský súd. Rozsah vo veci vykonaných dôkazov považoval aj krajský súd za dostatočný na vydanie rozhodnutia, keď dôvod nevyhovenia návrhu obžalovaného na vykonanie navrhovaných dôkazov je podrobne ozrejmený v odôvodnení prvostupňového rozsudku. Takýmto postupom súdov pritom nemohlo dôjsť k porušeniu práva obžalovaného na obhajobu, keďže za to nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. poriadku, resp. pri uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. poriadku. Obžalovanému bolo pritom plne umožnené uplatnenie jeho práv, keď treba zmieniť najmä právo navrhovať dôkazy vo svoj prospech, či právo vyjadrovať sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, čo obžalovaný intenzívne využil. Posudzujúc v kontexte celého trestného konania nemožno teda v danej veci hovoriť o porušení práva obžalovaného na obhajobu. Porušenie práva na obhajobu nemožno odvíjať ani od iného hodnotenia dôkazov obžalovaným oproti tomu, ako to vo veci učinil súd prvého stupňa. Súčasťou jednej zo základných (všeobecných) zásad trestného konania, a síce zásady zabezpečenia práva na obhajobu, je aj právo obvineného požadovať, aby v trestnom konaní boli zistené všetky okolnosti svedčiace v jeho prospech. Súčasne je potrebné zdôrazniť, že toto jeho právo však neznamená automaticky povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdov vykonávať všetky ním navrhované dôkazy (§ 2 ods. 10 a § 272 ods. 3 Tr. poriadky). Súd vykonávajúci dokazovanie vo veci, totiž čo do rozsahu dokazovania nie je viazaný návrhmi strán ani ich názormi. Je výlučne na jeho zvážení, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého naopak nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila. V týchto súvislostiach odvolací súd ale pripomína, že kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou strán konania, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná. Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci všeobecného súdu korigovať návrhy strán konania na vykonanie dokazovania, sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania, a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný.

Súčasne neobstojí ani námietka obhajoby, že bolo absolútne nevyhnutné doplniť dokazovanie výsluchom znalca K. M. tak, ako to obhajoba požadovala v priebehu súdneho konania, keďže bola to práve strana obhajoby, výslovne obžalovaný a jeho obhajca, ktorí na hlavnom pojednávaní konanom dňa 12.04.2023 zhodne uviedli, že súhlasia, aby sa čítali všetky znalecké posudky, ktoré boli vypracované v prípravnom konaní. Aj keď vo vyjadrení obhajca (hoc v zmysle § 271 ods. 1 Tr. poriadku takéto právo prislúcha len obžalovanému, poškodenému a zúčastnenej osobe), po vykonaní týchto dôkazov, namietal porušenia práva obhajoby, čo sa týka znaleckého dokazovania vykonaného znalcom K. M. z dôvodov tam bližšie uvedených, dal na zváženie súdu, či je na mieste vypočutie tohto súdneho znalca, ale obhajoba ako taká to nepožaduje. Je potom zarážajúce, ak na jednej strane obhajoba (obžalovaný) súhlasí s čítaním predmetného znaleckého posudku a vypočutie znalca nepožaduje a neskôr sa písomne už dňa 17.04.2023 ako aj v dôvodoch odvolania opätovne výsluchu znalca domáha. Obhajobe bol pritom predmetný znalecký posudok doručený ešte v prípravnom konaní, teda bola oboznámená aj s jeho závermi a aj napriek tomu súhlasila s jeho čítaním a na hlavnom pojednávaní sa výslovne osobného vypočutia tohto znalca nedomáhala ale učinili tak až neskôr, pričom medzičasom neboli vykonané žiadne také dôkazy, ktoré by mohli ovplyvniť závery tohto znaleckého posudku. Napokon znalecký posudok a výpoveď znalca je len jedným z dôkazov, na ktoré prihlíada súd pri svojom rozhodovaní. Znalec totiž na základe svojich odborných vedomostí a skúsenosti vyslovuje svoj názor, berúc do úvahy jednotlivé subjektívne výpovede obžalovaného, poškodeného, svedkov a objektívne dôkazy, ako sú napr. vlastné vyšetrenie, stopy na mieste činu, fotodokumentácia a pod. Preto ani odvolací súd nepovažoval osobný výsluch znalca K. M. za potrebný a ani náhradný obhajca sa jeho osobného výsluchu v odvolacom konaní nedožadoval (nemal žiadne návrhy na doplnenie dokazovania).

Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Tr. poriadku, podľa ktorej orgány postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tdo 36/2015 zo dňa 25. augusta 2015). Uvádzané priame a nepriame dôkazy vo svojom súhrne vytvárajú už spomenutú uzavretú reťaz dôkazov neumožňujúcich iný záver ani o priebehu žalovaného skutku ani o osobe páchatel'a než ten, ku ktorému dospel okresný súd, čo vyvracia obhajobnú argumentáciu obžalovaného.

Odvolací súd sa nestotožnil ani s tým, že rozhodnutie okresného súdu nespĺňa požiadavky v zmysle § 168 ods. 1 Tr. poriadku, ako mu to vytýka obžalovaný. Odôvodnenie napadnutého rozsudku spĺňa všetky kritéria vyžadované Trestným poriadkom a nemožno ho už vôbec považovať za arbitrárne a preto námietku obžalovaného o neprimeranosti rozsahu odôvodnenia považuje odvolací súd za právne irelevantnú a spôsobilú konštatovania, že požiadavka náležitého odôvodnenia rozhodnutia sa zásadne spravuje parametrom kvality, nie parametrom kvantity.

Vo vzťahu k dôvodom odvolania splnomocnenca poškodených krajský súd v prvom rade uvádza, že trestnoprávny pojem „škoda“ je obsahovo výrazne širší a obsiahlejší ako pojem „škoda“ v práve súkromnom. Trestné právo, a to predovšetkým v § 46 ods. 1 Tr. poriadku, totižto vychádza z pojmu škoda, resp. definuje jeho obsah nie v zmysle dnes už v Európe postupne prekonanej a prekonávanej predstavy o škode ako zásahu výlučne do majetkových práv poškodeného, ale nazerá na škodu modernejším, vyspelo-európskym chápaním ako na protiprávny zásah do materiálnych i nemateriálnych práv, pričom výsledkom takéhoto zásahu môže byť logicky nielen ujma materiálna (majetková či peňažná), ale aj ujma nemateriálna (imateriálna), teda ujma či škoda, ktorá sa neprejaví vo sfére materiálnej, ale vo sfére inej, tvorenej všetkými ostatnými právami inej, nie materiálnej povahy, ktorým právny poriadok priznáva právnu ochranu a ich porušenie, resp. zásah do takýchto práv sankcionuje. Trestný poriadok teda vníma škodu ako škodu majetkovú, morálnu a inú, pričom obsahovo odkazuje na porušenie či ohrozenie iných zákonných práv alebo slobôd poškodeného s tým, že pojem „morálna škoda“ a „iná škoda“, vo vzťahu k škodlivému následku spôsobenému zavineným protiprávnym konaním sankcionovaným normami trestného práva, treba vnímať ako pojmy, ktoré sú v priamej súvislosti so všeobecným pojmom „nemajetková, resp. imateriálna ujma“ v práve civilnom, t.j. pojmom, ktorý je obsahovo natoľko rôznorodý, ako sú obsahovo rôznorodé zákonné práva o slobody, ktoré podliehajú zákonnej ochrane a

zásah do ktorých je právom sankcionovaný (spravidla vo forme príkazu takýto zásah odstrániť/napraviť/zastaviť). S ohľadom na tieto skutočnosti, t.j. predovšetkým s ohľadom na imateriálny charakter týchto chránených práv, možno takúto (nemajetkovú) ujmu, ktorá takýmto porušením vznikla, peňažne len zmierniť, v žiadnom prípade však nie reparaovať, keďže to s ohľadom na charakter týchto práv nie je možné (protiprávny zásah, ktorým došlo k porušeniu zdravia či cti fyzickej osoby, nie je možné peniazmi, resp. peňažnou reparáciou napraviť, peňažná náhrada slúži len na prípadné zmiernenie následkov takéhoto konania). Úprava ochrany súkromia a dôstojnosti vychádza zo zásady, že do súkromného života osoby sa nesmie neoprávnené zasahovať a nesmie sa jej súkromnému životu spôsobiť žiadna ujma. Funkciou práva na súkromie a dôstojnosť je totiž zabezpečiť pre fyzickú osobu nerušenosť súkromnej sféry, v ktorej by mohla všestranne rozvíjať svoju osobnosť. Ústava chráni aj súkromie fyzickej osoby v jej rodinných vzťahoch voči iným fyzickým osobám, čo v sebe zahŕňa vzťahy sociálne, kultúrne, ale aj morálne, či materiálne. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu škody v adhéznom konaní je nutné rešpektovať hmotnoprávne ustanovenia osobitných predpisov, na ktorých je uplatnený nárok založený a ktorými sa tiež aj riadi. Tieto predpisy špecificky upravujú vznik nároku na náhradu škody, jeho obsah a rozsah, spôsob náhrady. Potom aj pri rozhodovaní o neoprávnených zásahoch do osobnostných práv a právnych prostriedkoch nápravy sa rozhoduje podľa § 11 Občianskeho zákonníka a nasl. (ďalej aj ako „OZ“). Ústava chráni aj súkromie fyzickej osoby v jej rodinných vzťahoch voči iným fyzickým osobám, čo v sebe zahŕňa vzťahy sociálne, kultúrne, ale aj morálne, či materiálne. Zásahy do týchto vzťahov, ktoré sú neoprávnené, možno kvalifikovať ako zásahy do rodinného života - do rodinného súkromia. V prípade, že medziľudské väzby tvoriace základ a rámec súkromného života jednotlivca dosahujú určitú intenzitu a vykazujú určité ďalšie charakteristiky, môže takouto deštrukciou vzťahov dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu súkromia ako čiastkového práva na ochranu osobnosti za podmienky, že konanie pôvodcu zásahu je protiprávne, je objektívne spôsobilé do práva na ochranu osobnosti zasiahnuť a existuje príčinná súvislosť medzi protiprávnym zásahom do osobnosti fyzickej osoby objektívne spôsobilým vyvolať nemajetkovú ujmu, spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby a vznikom tejto nemajetkovej ujmy. Rešpektovanie súkromného života musí zahŕňať do určitej miery aj právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami. Súčasťou súkromného života je život rodiny, zahrňujúci i vzťahy medzi blízkymi príbuznými, hlavne vzťahy sociálne a morálne. Súdna prax tuzemských súdov pripustila žaloby na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktoré si uplatňujú postihnuté blízke osoby, ktorých právo na súkromný a rodinný život bolo dotknuté úmrtím blízkej osoby. Je nepochybné, že úmrtie blízkej osoby predstavuje závažný zásah do práva na súkromie dotknutej fyzickej osoby, ako jedného z čiastkových osobnostných práv fyzickej osoby.

Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t.j. materiálnej satisfakcie) je vždy - v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu - existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii) vnímala aj každá iná fyzická osoba. Priznanie zadosťučinenia v peniazoch predpokladá splnenie určitých zákonom kvalifikovaných podmienok. Výšku náhrady tohto zadosťučinenia určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Občiansky zákonník žiadnu maximálnu ani minimálnu hranicu výšky zadosťučinenia v peniazoch nestanovuje. Ustanovenie 13 ods. 1 OZ stanovuje len, že zadosťučinenie má byť primerané. Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vecou úvahy súdu, ktorý sa pri tejto úvahe musí riadiť dvoma v zákone taxatívne stanovenými kritériami (§ 13 ods. 3 OZ - závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo) a z týchto musí pri svojom rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vychádzať. Iné ako vyššie uvedené kritériá nemôže súd pri rozhodovaní o tejto otázke vziať na zreteľ.

Krajský súd dospel k záveru, že konaním obžalovaného, ktorým naplnil skutkovú podstatu prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. h/ Tr. zákona, došlo k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti poškodených A. B., A. B., B. B., F. B. a C. B. spočívajúceho v obmedzení ich súkromného a rodinného života, ako jedného z čiastkových osobnostných práv fyzickej osoby, ktorému poskytuje ochranu § 11 OZ. V posudzovanom prípade pre učenie jej výšky v peniazoch zákon síce nestanovuje žiadne medze, avšak v tomto konkrétnom prípade je potrebné zohľadniť, či subjekt, ktorý je zodpovedný za smrť osoby spôsobil smrť úmyselne alebo z nedbanlivosti, ďalej do akej miery došlo k narušeniu, resp. zásahu do práva na rodinný a súkromný

život (či blízka osoba mala status manžela, rodiča, potomka, predka alebo viacero súčasne) v dôsledku čoho by bolo potrebné vykonať rozsiahlejšie dokazovanie, ktoré presahuje potreby trestného stíhania a predĺžilo by ho. Taktiež samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a vylučným kritériom pre určenie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky musí súd prihliadať aj na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila a teda súd musí zohľadniť aj správanie postihnutej osoby a toto premietnuť do výšky priznanej nemajetkovej ujmy. Správanie samej dotknutej osoby pri neoprávnenom zásahu sa stáva právne významným práve pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 OZ), ktorú výšku určuje súd podľa závažnosti ujmy a podľa okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 OZ). Týmito okolnosťami sú nielen okolnosti na strane samotného škodcu, ale súčasne sú to aj okolnosti na strane dotknutej osoby. Krajský súd súčasne poukazuje aj na to, že rozhodovanie súdu o výške peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy zákon ponecháva na voľnú úvahu súdu, ktorá však nemôže byť svojvoľnou. Zákon ustanovuje súdu povinnosť prihliadnúť na dve hľadiská a to na závažnosť vzniknutej ujmy a tiež na okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 689/2014). Určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti (SVOBODA, J. a kol., Občiansky zákonník, Komentár, Bratislava, Eurounion, 2004, str. 46). Požiadavku spravodlivosti je pritom potrebné vnímať ako požiadavku nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Preto určujúcimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je: 1/ atribút primeranosti (aby bol dosiahnutý účel kompenzácie) a 2/ proporcionalita (výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a nesmie pôsobiť na škodcu likvidačne). Zároveň pri stanovení výšky relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnávajú čiastky tejto náhrady prisúdené v porovnateľných veciach (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 288/2017).

Z vykonaného dokazovania krajskému súdu vyplýva, že mal preukázaný vo svojej podstate základ nároku poškodených na náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko došlo k úmrtiu nebohého a tým aj k závažnému zásahu do práva na ich rodinný a súkromný život. Odvolatelia –poškodená manželka a spoločné deti s nebohým C. B. tvorili plne fungujúcu rodinu s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami, bez akýchkoľvek patologických čŕt. S nebohým manželom mali úzke vzťahy a boli na seba naviazaní. S nebohým žila poškodená v spoločnej domácnosti a spoločne trávili svoj voľný čas. Poškodená vníma stratu svojho manžela veľmi intenzívne, pričom nepriaznivo ovplyvnila aj jej psychický stav. Náhla a neočakávaná smrť, ktorá nastala v dôsledku protiprávneho konania obžalovaného, poškodení pociťujú ako intenzívny zásah, pretože smrťou blízkej osoby stratili možnosť viesť a udržiavať s ňou vzťahy najmä v citovej oblasti a tak aj naplňovať vlastnú osobnosť. Zo smrti nebohého prežívajú pocity úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku. Podľa názoru krajského súdu tragická smrť C. B. pri obhliadke staveniska, ktorú z nedbanlivosti zavinil obžalovaný, zásadným spôsobom zasiahla do života manželky nebohého a jeho detí a nenávratne popretfhalala doterajšie silné citové väzby, v dôsledku čoho poškodená a ich deti stratili možnosť realizovať a ďalej rozvíjať rodinný život s nebohým a sú o tento vzťah, ako voči najbližšiemu rodinnému príslušníkovi, ochudobnení. Zároveň utrpeli citovú ujmu spočívajúcu v nepríjemných pocitoch úzkosti, smútku, zúfalstva, šoku zo smrti svojho manžela a otca.

Odvolací súd ale nemal dostatok podkladov, osobitne dôkazov o bonite, resp. majetkových pomeroch obžalovaného, o čom bolo potrebné vykonať dokazovanie predovšetkým už v prípravnom konaní alebo na súde prvej inštancie (v odvolacom konaní sa síce môže vykonať/doplniť dokazovanie, avšak ťažisko dokazovania spočíva v konaní pred súdom prvého stupňa, čo vyplýva aj z charakteru konania o obžalobe a jeho zásad, či uplatňovanom nároku na náhradu škody) vo vzťahu k rozhodovaniu o výške nemajetkovej ujmy, a to aj so zhodnotením primeranosti a proporcionality spôsobom ako je vyššie uvedené (výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a nesmie pôsobiť na škodcu likvidačne). Aj z týchto dôvodov sa krajský súd stotožnil s výrokom prvostupňového súdu o odkázaní vyššie uvedených poškodených s ich uplatnenými nárokmi na náhradu nemajetkovej ujmy na civilný proces.

Záverom krajský súd len dodáva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. V dvojinstančnom

súdnom konaní totiž rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby odvolací súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvého stupňa. K ďalším odvolacím námietkam obžalovaného, pokiaľ ide o samotné hodnotenie dôkazov, krajský súd na základe preskúmania odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa a na základe štúdia predloženého spisového materiálu dospel k záveru, že okresný súd sa správne, logicky a presvedčivo vysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre jeho rozhodnutie.

To boli podstatné dôvody, pre ktoré odvolací súd riadny opravný prostriedok obžalovaného a splnomocnenca poškodených vyhodnotil ako nedôvodný a ich odvolania zamietol postupom podľa § 319 Tr. poriadku.

Rozhodnutie bolo prijaté jednohlasne.
jednohlasný

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.